

Prof. dr hab. n. med. Wojciech Hagner
Katedra i Klinika Rehabilitacji
Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Bydgoszcz, 28.04.2015 r.

Dziekanat
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
wpłynęło dn. 2015 MAJ 06
podpis l.dz. 967

2015 MAJ 06

DZIEKAN
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

O C E N A

Prof. zw. dr hab. n. med. Jurek Olszewski

Pracy doktorskiej mgr Macieja Walasika, pt. „Efektywność
wybranych zabiegów fizjoterapeutycznych w obrębie ręki u pacjentów
z reumatoidalnym zapaleniem stawów (RZS) leczonych w warunkach
ambulatoryjnych”.

Do oceny otrzymałem pracę zawierającą 225 stron. Uzupełnieniem tekstu są 84 ryciny i 56 tabel, załącznik ze wzorem kart badania, kwestionariusza osobowego, wzór świadomej zgody na udział w badaniu i kopię zgody Komisji Bioetycznej Nr RNN/ 788/2012 oraz 139 pozycji piśmiennictwa (w tym 98 pozycji w języku angielskim i 41 pozycji w języku polskim).

1. Znaczenie tematu.

Reumatoidalne zapalenie stawów (RZS) jest przewlekłą, postępującą immunologicznie zależną chorobą zapalną rozpoczynającą się proliferacją błony maziowej oraz powstawaniem łuszczyk i nadżerek stawowych. W konsekwencji prowadzi ona do destrukcji chrząstki stawowej i kości. Choroba ta charakteryzuje się symetrycznym zajęciem stawów, ale do typowych jej objawów należą także zmiany lokalizowane również poza stawami (zmiany pozastawowe) i różnego rodzaju powikłania w obrębie innych narządów. Objawami tego typu najsilniej zajmowane są drobne stawy rąk oraz stóp. Początek reumatoidalnego zapalenia stawów manifestuje się bolesnością i obrzękami. W późniejszych fazach choroba prowadzi do zmian destrukcyjnych z dysfunkcją stawów włącznie oraz do poważnych powikłań pozastawowych. RZS występuje na całym świecie i dotyczy ok. 1,2 % populacji ludzkiej.

Autor pracy podjął zatem problematykę o dużym znaczeniu społecznym, wykazując przy tym duże doświadczenie praktyczne oraz znajomość potrzeb w zakresie terapii rehabilitacyjnej zespołu ręki reumatoidalnej.

2. Konstrukcja pracy.

Wszystkie rozdziały pracy są powiązane w sposób logiczny i przekonywujący z celem jaki ustalił autor rozprawy. Konstrukcja pracy odpowiada w pełni wymogom pracy doktorskiej.

3. Treść pracy.

Celem pracy badawczej podjętej przez doktoranta było określenie efektywności poszczególnych zabiegów fizjoterapeutycznych wykonywanych w warunkach ambulatoryjnych i wykorzystywanych w leczeniu pacjentów z objawami reumatoidalnego zapalenia stawów, zlokalizowanych w obrębie rąk.

Cele pracy sformułowano w formie 3 pytań do weryfikacji, dotyczących jakości życia pacjentów, efektywności postępowania fizjoterapeutycznego oraz oceny dostępności leczenia specjalistycznego w Polsce.

Przedstawiony materiał kliniczny obejmował grupę 100 pacjentów z RZS w obrębie rąk, leczonych w warunkach ambulatoryjnych w placówkach opieki zdrowotnej na terenie Łodzi i Zgierza.

Badania zostały przeprowadzone od 01.12.2012r do 31.12.2013r. Do badań wydzielono dwie grupy – grupę badaną i porównawczą, liczące po 50 osób.

Grupa A miała zlecone:

1. ultradźwięki w wodzie,
2. laseroterapię dłoni,
3. ćwiczenia manualne rąk.

W grupie B pacjenci korzystali z zabiegów:

1. pole magnetyczne niskiej częstotliwości,
2. krioterapia miejscowa
3. ćwiczenia manualne rąk.

Wszystkie powyższe zabiegi odbywały się w warunkach ambulatoryjnych, w placówkach opieki medycznej o profilu rehabilitacyjnym.

Zaawansowanie choroby oceniano wg. Skali Disease Activity Score 28, a ponadto pacjentów kwalifikowano wg. Skali ACR (American College of Rheumatology) i EULAR (European League Against Rheumatism).

Ocenę bólu stawowego oparto o skalę Laitinena oraz skalę WAS.

Jakość życia oceniono na podstawie kwestionariusza HAQ-DI (Health Assessment Questionnaire - Disability Index).

Kryteria oceny ogólnej i sprawności funkcjonalnej oceniono wg. skali ACR.

Dodatkowym kwestionariuszem był Kwestionariusz Osobowy, opracowany przez autora.

Na podstawie uzyskanych wyników przedstawionych w tabelach autor dokonał analizy statystycznej z wykorzystaniem SPSS Statistic Standard oraz arkusze kalkulacyjne programu Microsoft Office Excel. Dodatkowo wykonano badania rachunku prawdopodobieństwa wg. testu Kołmogorowa – Smirnova, Schapiro – Wilka oraz test Wilkoksona.

Po przeprowadzeniu analizy statystycznej badań oraz dyskusji autor sformułował 4 wnioski końcowe

4. Metodyka i organizacja badań.

Oceniając metodologiczną stronę pracy mgr Macieja Walasika należy wziąć pod uwagę kilka elementów, gdyż zastosowana w pracy metoda i ocena wyników wymagała:

- A. Doboru i przeprowadzenia charakterystyki materiału badawczego - materiał badawczy jest wystarczająco liczny, choć dla prawidłowej statystyki powinien być większy. Charakterystyka materiału badawczego została przeprowadzona prawidłowo.
- B. Opracowania metodyki badania – metodyka badań z punktu klinicznego nie budzi zastrzeżeń.
- C. Dokonanie statystycznego zestawienia i opracowania wyników badań – przyjęta przez autora rozprawy metoda przedstawiania wyników badań jest w pełni zrozumiała i łatwa do analizy statystycznej.

D. Analiza wyników badań – zasadniczo nie budzi zastrzeżeń. Autor dokonał wnikliwej analizy wyników badań . Ocenę wyników oparł na ogólnie przyjętych kryteriach. Wnioski wypływające z wyników badań , sformułowane są poprawnie.

5. Wartość i zalety pracy.

Istotną wartością pracy doktorskiej mgr Macieja Walasika jest podjęcie samego tematu stanowiącego istotny problem kliniczny w zakresie leczenia „ręki reumatoidalnej”.. Wyniki badań oparte na obiektywnych parametrach są bardzo przydatne dla lekarzy reumatologów, ortopedów, rehabilitantów i fizjoterapeutów zajmujących się problematyką zmian morfotycznych przy leczeniu „ręki reumatoidalnej”. Powyższe badania stanowią zatem uzupełnienie i nowe spojrzenie na pośredni wpływ rehabilitacji i końcowe wyniki leczenia zespołu ręki reumatoidalnej.

6. Uwagi dyskusyjne.

Pewnym mankamentem jest nie uwzględnienie w metodyce badawczej zasad Evidence Base Medicine (EBM). Brak randomizacji i ślepej próby umniejsza wartość naukową pracy. Wynotowane w recenzji usterki, które odnoszą się do pracy pana mgr Macieja Walasika nie umniejszają jednak istotnej wartości pracy, tak pod względem naukowym jak i praktycznym.

7. Opinia końcowa.

Przeprowadzone przez pana mgr Macieja Walasika badania, wnoszą nowe aspekty dla terapii rehabilitacyjnej w leczeniu „ręki reumatoidalnej” zwłaszcza w zakresie postępowania zachowawczego.

Pracę doktorską mgr Macieja Walasika pod tytułem „Efektywność wybranych zabiegów fizjoterapeutycznych w obrębie ręki u pacjentów z reumatoidalnym zapaleniem stawów (RZS) leczonych w warunkach ambulatoryjnych” , oceniam jako wartościową.

Praca odpowiada wymogom jakie stawia się pracom doktorskim.

Wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, o dopuszczenie doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

4197601 Prof. dr hab. n. med. Wojciech Hagner
SPECJALISTA
ortopedii i chirurgii urazowej,
rehabilitacji i medycyny sportowej
Bydgoszcz, ul. Karpacka 43A/15